

บรรณานุกรม

- กนกอร ศรีจันทพงษ์และคณะ. (2551) รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณภาพน้ำในคลองชวดหมั่น
สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- กรมควบคุมมลพิษ. (2553) มาตรฐานคุณภาพน้ำผิวดิน. [Online] available: <http://www.pcd.go.th>
(3 กันยายน 2553)
- กรมควบคุมมลพิษ. (2553) รายงานการศึกษาการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพตะกอนดินใน
แหล่งน้ำผิวดิน. [Online] available: <http://www.pcd.go.th> (3 กันยายน 2553)
- กรมควบคุมมลพิษ. (2551) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
พ.ศ. 2535. กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม. [Online] available:
<http://www.pcd.go.th> (15 สิงหาคม 2551)
- กรมควบคุมมลพิษ. (2554) มลพิษในตะกอนดิน ส่วนแหล่งน้ำทะเล สำนักงานจัดการคุณภาพน้ำ.
[Online] available: http://www.pcd.go.th/info_serv/water_marine.html (2 มีนาคม 2554)
- กษมา นับถิณีและคณะ. (2551) รายงานการวิจัยเรื่อง การทดสอบความเป็นพิษของน้ำโดยใช้เมล็ด
ข้าวเป็นตัวชี้วัด. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- เกรียงศักดิ์ อุดมสินโรจน์. (2539) การบำบัดน้ำเสีย. กรุงเทพมหานคร: มิตรนราการพิมพ์.
- ทองใบ เวชพันธ์ และ ภรณ์ หวังธำรงวงศ์. (2541) ผลของน้ำชะมูลฝอยและน้ำกากส่าต่อการ
เจริญเติบโตของพืชเศรษฐกิจบางชนิด. กรุงเทพมหานคร : คณะสาธารณสุขศาสตร์และ
สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปราโมช เชี่ยวชาญ. (2552) “น้ำดื่มในสถานประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรม ตอนที่ 4 – คุณภาพ
น้ำทางชีวภาพ” จุลสารสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ. ฉบับที่ 4 หน้า 14-20
- มันสิน ตันกุลเวศม์ และ มันรัชต์ ตันกุลเวศม์. (2551) คู่มือวิเคราะห์คุณภาพน้ำ. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร : บริษัทแซน. อี 68 แลบ จำกัด
- วงศ ชลเทพ. (2552) พีเอช. วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลำพูน. [Online] Available:
<http://www.lcat.ac.th/vongkot/p64.doc> (6 กันยายน 2552)
- สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทย. อุตสาหกรรมเหล็ก (2551). [Online] available:
<http://www.isit.or.th/th/home/index.php> (6 กันยายน 2552)
- สถาบันอาหาร. (2547) สารหนู. [Online] available: [http://www.konayutthaya.com/jpo/
files/disease/arsenic.pdf](http://www.konayutthaya.com/jpo/files/disease/arsenic.pdf) (2 กันยายน 2552)
- สารานุกรมเสรี. (2553) **Escherichia coli**. [Online] available: [http://th.wikipedia.org/
wiki/Escherichia_coli](http://th.wikipedia.org/wiki/Escherichia_coli) (10 สิงหาคม 2553)

- สุริพร จิตต์ชื้อ. (2550) “คุณภาพน้ำทางเคมี” หมออนามัย. [Online] available:
<http://www.thaigoodview.com> (1 กันยายน 2553)
- อพิศรา หงหิรัญ. (2553) “คุณภาพน้ำทางกายภาพ” คุณภาพน้ำและการจัดการบ่อ. [Online]
available: <http://issuu.com/moddy/docs> (18 สิงหาคม 2553)
- อุษณีย์ วินิจเขตคำนวณและคณะ. (2544) “ฤทธิ์ก่อการกลายและฤทธิ์ต้านการกลายของสารสกัด
สมุนไพรนนาง, ต้นโศก และหูก้าหวานในการทดสอบเอมส์” *เชียงใหม่เวชสาร*. 40 หน้า
147-153.
- APHA, AWWA and WEF. (1998) **Standard methods for the examination of water and
wastewater**. 20th ed. American Public Health Washington: Association
- Chino Mitsuo, et al. (2004) “The amount of heavy metals derived from domestic sources in
Japan” **Water, Air, & Soil Pollution**. 57-58 page 829-837.
- Chuan, L. L. and I. Sugahara. (1984) **A Manual on chemical analysis of coastal water and
bottom sediment**. Primary Production Department/Marine Fisheries Research.
[Online] available: <http://www.nicaonline.com/download/analysis4.pdf> (1 สิงหาคม 2552)
- EPA (United States Environmental Protection Agency). (1996) **Prevention, Pesticides and
Toxic Substances (7101)**. EPA 712-C-96-154. Ecological effect test guideline (OPPTS
850.4200 Seed Germination/Root Elongation Toxicity Test).
- Lah B., et al. (2008) “Genotoxicity evaluation of water soil leachates by Ames test, comet assay,
and preliminary Tradescantia micronucleus assay” **Environ Monit Assess**. 139 (1-3) page
107-118.
- Mortelmans K. and Zeiger E. (2000) “The Ames Salmonella/microsome mutagenicity assay”
Mutat Res. 20 page 29-60.
- NIESH (The National Institute of Environmental Health Sciences). (2008) **The Salmonella/E.
coli Mutagenicity Test or Ames Test**. [Online] available:
<http://ntp.niehs.nih.gov/?objectid=16D6D969-A9F4-0B6F-2B81F2FB53BBFD3E> (June
19, 2008)
- Otsu, R. Horikawa, K. and Min. B. Y. (1998) “Mutagenicity of River Water in Korea” **Bull.
Environ. Contam. Toxicol**. 60 page 615-619.
- Tawach Prechthai, Preeda Parkpian and Chettiyappan Visvanathan. (2008) “Assessment of heavy
metal contamination and its mobilization from municipal solid waste open dumping site”
Journal of Hazardous Materials. 156 page 86-94.

US Environmental Protection Agency. (2011) **Toxicants in sediment**. [Online] available

<http://www.epa.gov/region2/water/dredge/testing.htm> (2 มีนาคม 2554)

Varella SD, et al. (2004) **Mutagenic activity in waste from an aluminum products factory in *Salmonella*/microsome assay.**

Wang W. and William J. (1988) **Screening and biomonitoring of industrial effluents using Phytotoxicity test**. *Environ. Toxicol. chem.* 7: 645 – 652.

Wuncheng Wang and Paul H. Keturi. (2004) “Comparative seed germination tests using ten plant species for toxicity assessment of a metal engraving effluent sample” **Journal of Water, Air, & Soil Pollution**. 52 page 369-376.

Wikipedia. (2011) **Steel**. [Online] available: <http://en.wikipedia.org/wiki/Steel> (2 มีนาคม 2554)

ภาคผนวก ข

วิธีการเตรียมตัวอย่างตะกอนดินในการวัดไนเตรดและแอมโมเนียและวิธี

Multiple tube fermentation technique

1. วิธีการเตรียมตัวอย่างตะกอนดินในการวัดไนเตรดและแอมโมเนีย

วิธีการเตรียมตัวอย่างตะกอนดินในการวัดค่า pH ไนเตรดและแอมโมเนียมีรายละเอียดดังนี้

- **น้ำยาเคมีและวิธีเตรียม**

(1) สารละลายโปแทสเซียมคลอไรด์ (KCl) 1 นอร์มอล

ละลายโปแทสเซียมคลอไรด์ 7.16 กรัม ลงในน้ำกลั่น 100 มิลลิลิตร

- **วิธีการวัด**

(1) ชั่งตัวอย่างดินเปียกมาประมาณ 10 กรัม

(2) เติมน้ำกลั่น 20-25 มิลลิลิตร กรณีที่เป็นตัวอย่างตะกอนดินในเขตน้ำจืด ถ้าหากว่า

เป็นตัวอย่างที่เก็บจากบริเวณที่น้ำมีความเค็มใช้สารละลายโปแทสเซียมคลอไรด์ 1 นอร์มอล จากนั้นกวนให้เนื้อตะกอนดินผสมเป็นเนื้อเดียวกัน

(3) ทิ้งไว้ประมาณ 20-30 นาที หรือนำไปเหวี่ยงด้วยปั่นด้วยเครื่องหมุนเหวี่ยงความเร็ว 2000-3000 รอบ/นาที

(4) วัดค่าฟิออซจากสารละลายใสที่อยู่ส่วนบนด้วยวิธีการเดียวกันกับการวัดค่าฟิออซของน้ำ

3.2 การวัดค่า ไนเตรทและแอมโมเนีย (Chuan and Sugahara, 1984)

- การเตรียมสารเคมี สำหรับการวัดค่าไนเตรทและแอมโมเนีย

การเตรียมสารละลายโซเดียมคลอไรด์ 3 เเปอร์เซ็นต์ คือ ละลายโซเดียมคลอไรด์ (NaCl) (Analytical reagent grade) จำนวน 30 กรัมในน้ำกลั่น เจือจางให้ได้ 1 ลิตร (เตรียมได้ตามปริมาณที่ต้องการจะ ใช้)

- การสกัดแอมโมเนียและไนเตรทจากตะกอนดิน

(1) ชั่งตะกอนดินเปียกประมาณ 25 กรัม ลงในบีกเกอร์ขนาด 100-250 มิลลิลิตร จดบันทึกน้ำหนักตะกอนดินเปียกที่ชั่งได้

(2) เติมสารละลายโซเดียมคลอไรด์ 3 เเปอร์เซ็นต์ 100 มิลลิลิตร ลงในบีกเกอร์ ใช้แท่งแก้วคนให้ตะกอนดินเข้ากับสารละลาย เทลงในขวดพลาสติกขนาด 500 มิลลิลิตร เติมสารละลายโซเดียมคลอไรด์ 3 เเปอร์เซ็นต์ อีก 300 มิลลิลิตร ปิดฝาให้สนิท เขย่าแล้วแช่ในตู้เย็น ทิ้งไว้ 1 คืน

(3) ดูดสารละลายส่วนที่ใสมากรองผ่านแผ่นกรอง GF/C แล้วทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการเช่นเดียวกับการวิเคราะห์ ไนเตรท และแอมโมเนียในน้ำ คือการวัดด้วยเครื่อง ISE (Ion Selective Electrode)

- การหาความชื้นในตะกอนดิน (% water content)

(1) พับ aluminium foil ให้มีลักษณะเป็นถ้วย และชั่งน้ำหนักถ้วย aluminium foil จดบันทึกน้ำหนักที่แน่นอน (ทศนิยม 3 ตำแหน่ง) (W1)

(2) ใส่ตะกอนดินเปียกในถ้วย aluminium foil ประมาณ 1-2 กรัม ลงใน ถ้วย aluminium foil จดบันทึกน้ำหนักที่ได้ (W2) (ทศนิยม 3 ตำแหน่ง)

(3) นำถ้วย aluminium foil ที่มีตะกอนดินเปียกอยู่ไปอบที่อุณหภูมิ 105-110 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 3 ชั่วโมง

(4) ทิ้งไว้ให้เย็นในโถดูดความชื้น แล้วชั่งน้ำหนักอีกครั้ง (W3)

(5) คำนวณหาความชื้นของตะกอนดิน (water content) ดังนี้ $\text{water content (\%)} =$

$$(W2 - W3/W2) \times 100$$

เมื่อ W1 = น้ำหนักถ้วย aluminium foil อย่างเดียว (กรัม)

W2 = น้ำหนักตะกอนดินและถ้วย aluminium foil ก่อนอบ (กรัม)

W3 = น้ำหนักตะกอนดินและถ้วย aluminium foil หลังอบ (กรัม)

- การคำนวณหาความเข้มข้นของ ไนเตรท และแอมโมเนียในตะกอนดิน

คำนวณหาความเข้มข้นของ ไนเตรท และแอมโมเนียในตะกอนดินได้ดังนี้

ไนเตรท และแอมโมเนีย = $V \times C \times 100 / (100 - D) \times W$

เมื่อ V = ปริมาตรสารละลายโซเดียมคลอไรด์ (มิลลิลิตร)

W = น้ำหนักตะกอนดินเปียกที่นำมาสกัด (กรัม)

D = เปอร์เซ็นต์ความชื้น

C = ความเข้มข้นของ ไนเตรท และแอมโมเนีย (mg-N/L)

หน่วยของ ไนเตรทและแอมโมเนีย คือ mg-N/kg dry sediment

2. วิธีการทดสอบคุณภาพน้ำทางชีวภาพ

2.1 Conventional Method for coliforms, fecal coliforms

- Presumptive test 1 สำหรับ coliforms โดยเลือกใช้ชุดการเจือจาง 10 ml, 1 ml, 0.1 ml (1:1, 1:10, 1:100 และเลือกระบบ 5 หลอด

- (1) เจือจางตัวอย่างน้ำแบบ ten fold serial dilution โดยใช้ Butterfield's phosphate-buffered water ให้ได้ตัวอย่างน้ำระดับความเจือจาง 1:1, 1:10 และ 1:100
- (2) ใช้ปิเปตขนาด 1 ml คูดตัวอย่างน้ำที่ความเจือจาง 1: 1 ใส่ลงในหลอดอาหาร Lauryl Tryptose (LST) Broth ที่มีอาหาร 10 ml และมีหลอดดักก๊าซคว่ำอยู่ภายใน จำนวน 5 หลอด และทำเช่นเดียวกันนี้กับ ตัวอย่างน้ำเจือจาง 1:10 และ 1:100 หลังจากนั้นเขย่าหลอดเบาๆ อย่าให้มีฟองอากาศในหลอดดักก๊าซ แล้วนำหลอดทั้งหมดบ่มที่ $35 \pm 0.5^{\circ}\text{C}$ เป็นเวลา 24-48 ชั่วโมง
- (3) ตรวจสอบผล หลอดที่มีก๊าซเกิดขึ้นในหลอดดักก๊าซแสดงว่าให้ผลบวก (positive) นำหลอดดังกล่าวไปทดสอบยืนยัน

2.2 การตรวจสอบยืนยัน (Confirmed test) สำหรับ coliforms

- (1) ใช้ลวดเขี่ยเชื้อ (loop) ถ่ายเชื้อจากหลอดที่ให้ผลบวกในการตรวจสอบขั้น Presumptive test ลงในหลอดอาหาร BGLB ที่มีหลอดดักก๊าซคว่ำอยู่ เขย่าหลอดเบาๆ ระวังอย่าให้มีฟองอากาศในหลอดดักก๊าซ บ่มที่อุณหภูมิ $35 \pm 0.5^{\circ}\text{C}$
- (2) ตรวจสอบผล หลอดที่มีก๊าซเกิดขึ้นในหลอดดักก๊าซแสดงว่าให้ผลบวก (positive) นำจำนวนหลอดที่ให้ผลบวกไปคำนวณค่าดัชนีเอ็มพีเอ็นจากรางเอ็มพีเอ็น

2.3 MPN Confirmed test for fecal coliforms and *E. coli*

- (1) ใช้ลวดเขี่ยเชื้อ (loop) ถ่ายเชื้อจากหลอดอาหาร LST ที่ให้ผลบวกในการตรวจสอบขั้น Presumptive test ลงในหลอดอาหาร EC บ่มอาหาร EC ที่ 44.5°C ที่ 24-48 ชั่วโมง
- (2) ตรวจสอบผล หลอดที่มีก๊าซเกิดขึ้นให้ผลบวก นำจำนวนหลอดที่ให้ผลบวกไปคำนวณค่าดัชนีเอ็มพีเอ็นจากรางเอ็มพีเอ็น

2.4 Completed test for *E. coli*.

นำเชื้อจากหลอดที่เกิดก๊าซในหลอดอาหาร EC มาขีด (streak) ลงบนอาหาร EMB ป่มที่ 35 ± 0.5 °C เป็นเวลา 24 ชั่วโมง เลือกโคโลนีที่มีสีเข้มตรงกลางและมีสี metallic sheen จากนั้นให้ใช้ไม้จิ้มฟันปลอดเชื้อถ่ายโคโลนีเดี่ยวในแต่ละ plate ลงในอาหาร

- LST แล้วนำไปเข้าตู้เพาะเชื้อที่ 35 ± 0.5 °C เป็นเวลา 24-48 ชั่วโมง
- nutrient Agar Slant ป่มที่ 35 ± 0.5 °C 24 ชั่วโมง แล้วนำโคโลนีที่ได้ไปทดสอบ
- Gram staining
- IMViC reactions

E. coli จะให้ผล IMViC test เป็น +++- และให้ก๊าซในอาหาร LST

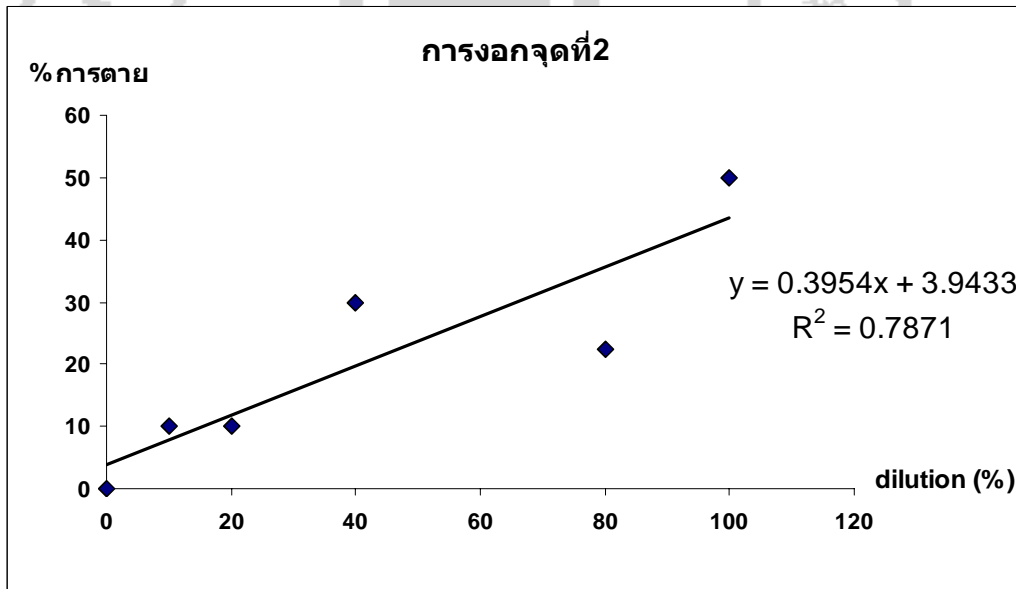
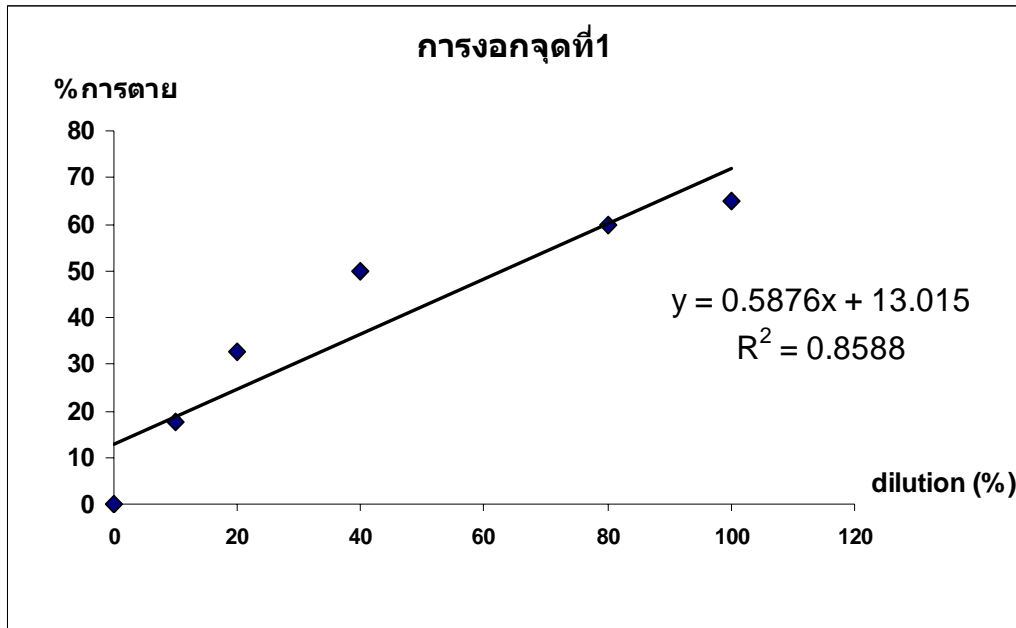

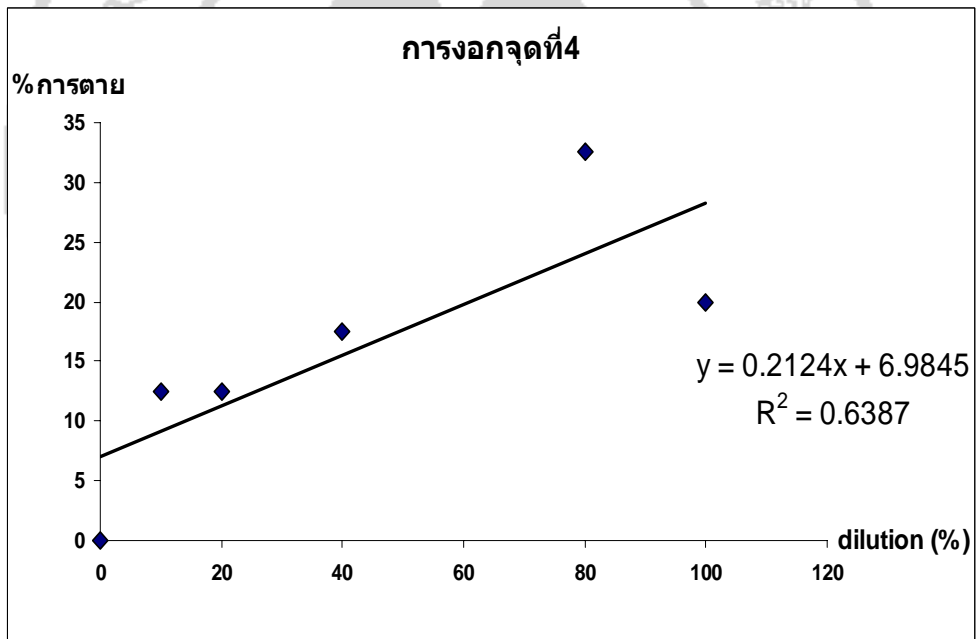
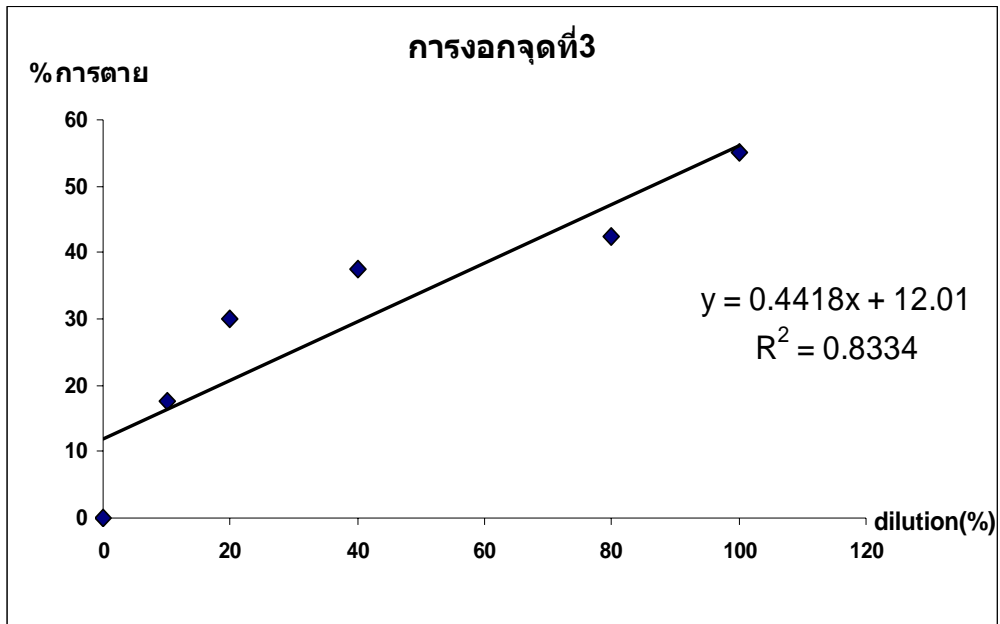

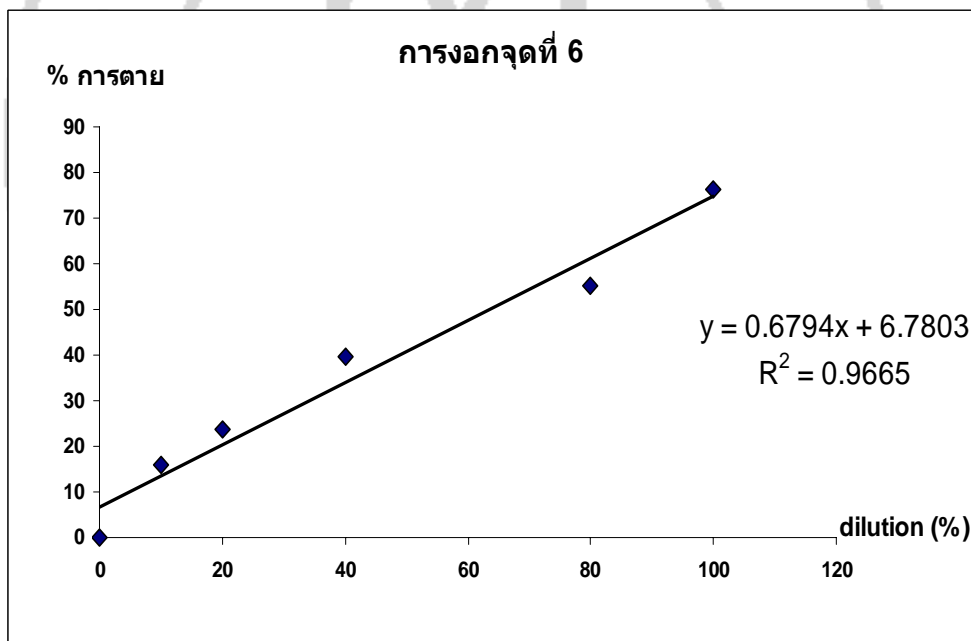
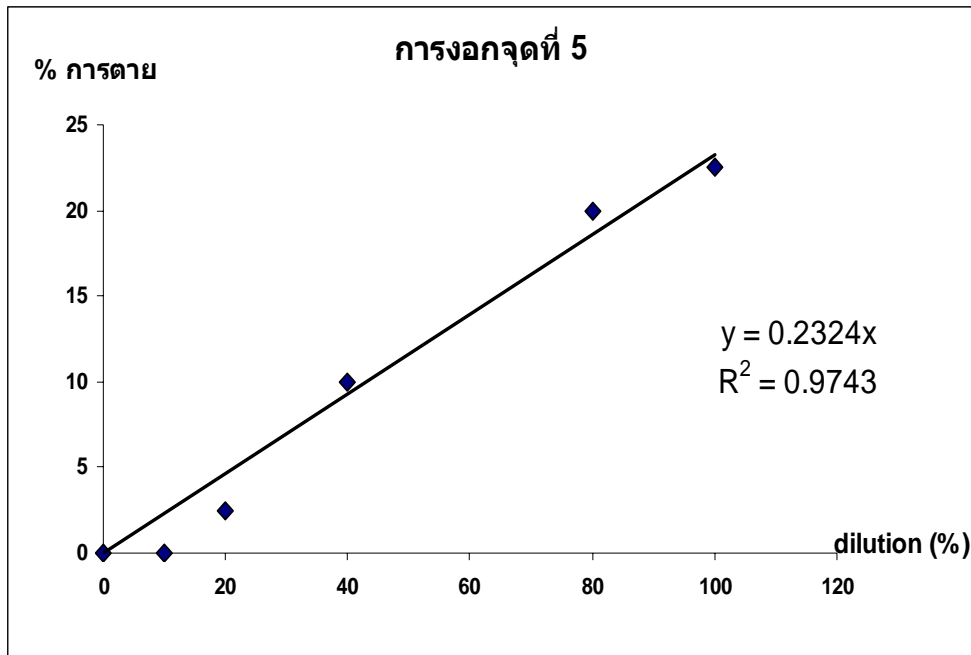
ภาคผนวก ค

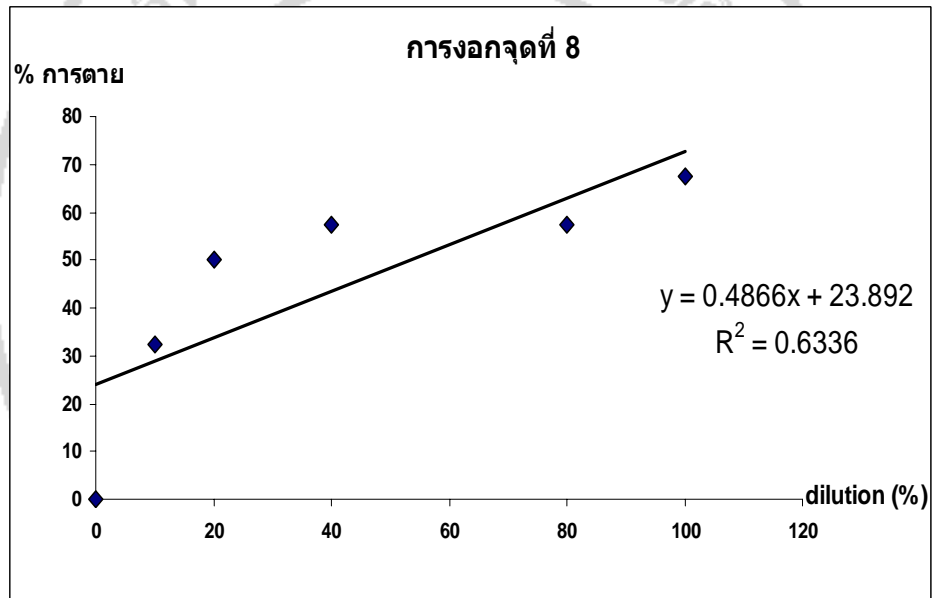
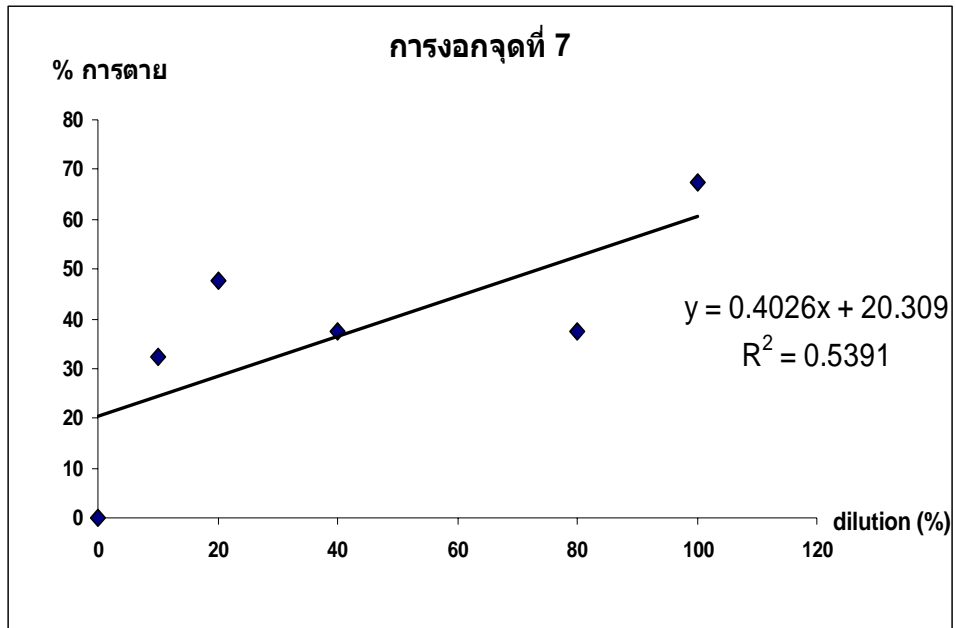
ผลการทดสอบระดับความเป็นพิษเฉียบพลันในน้ำ

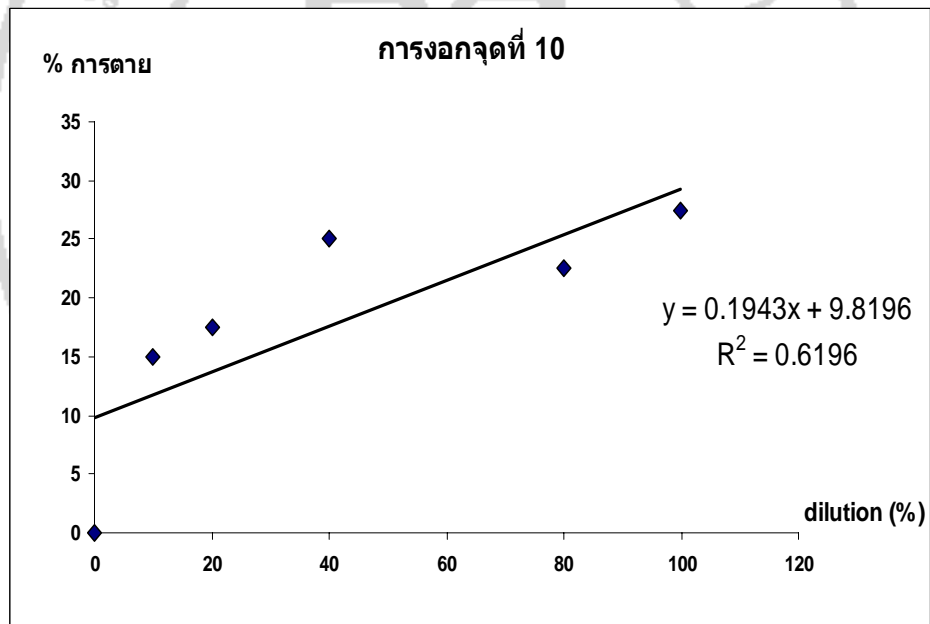
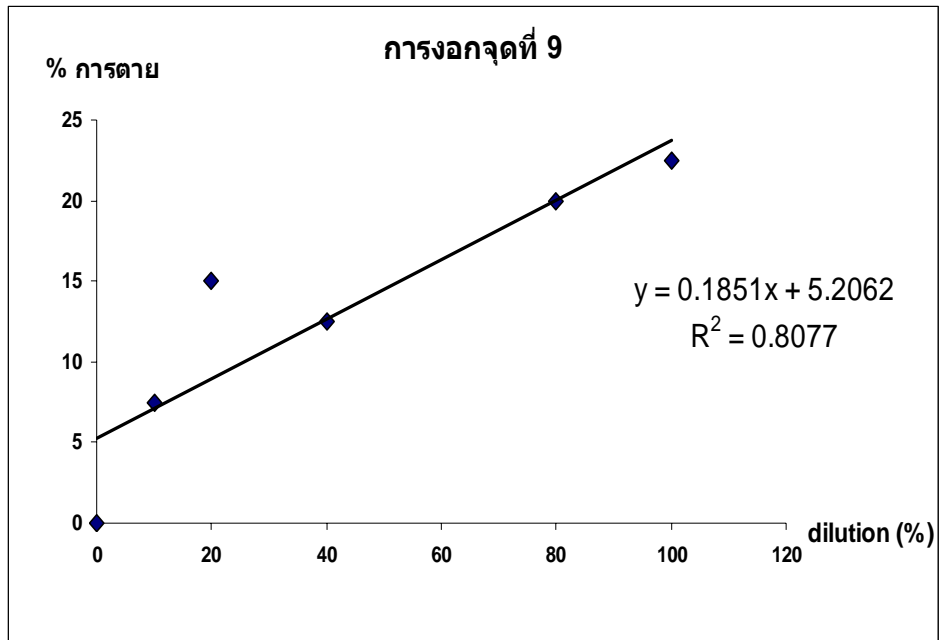
(พิจารณาจากการงอกของเมล็ดข้าว)

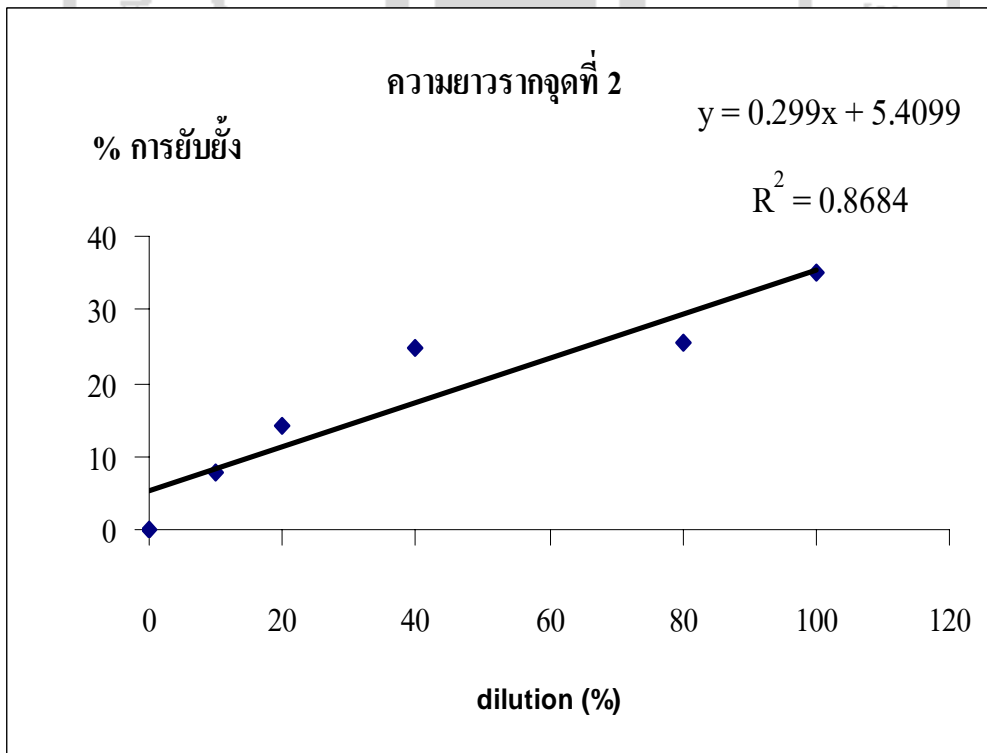
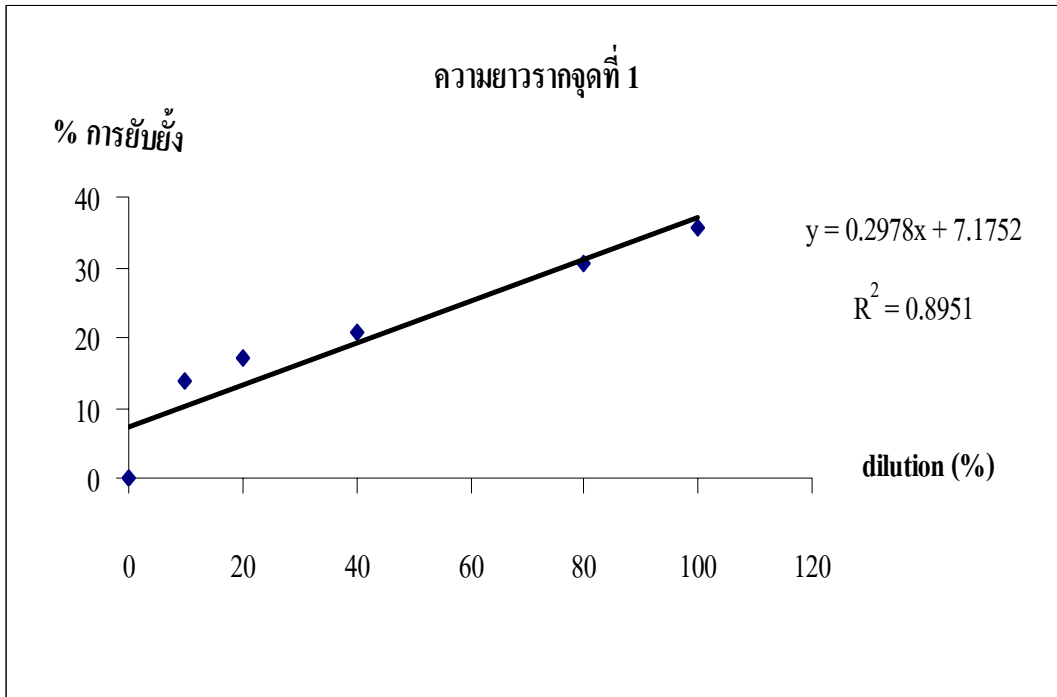

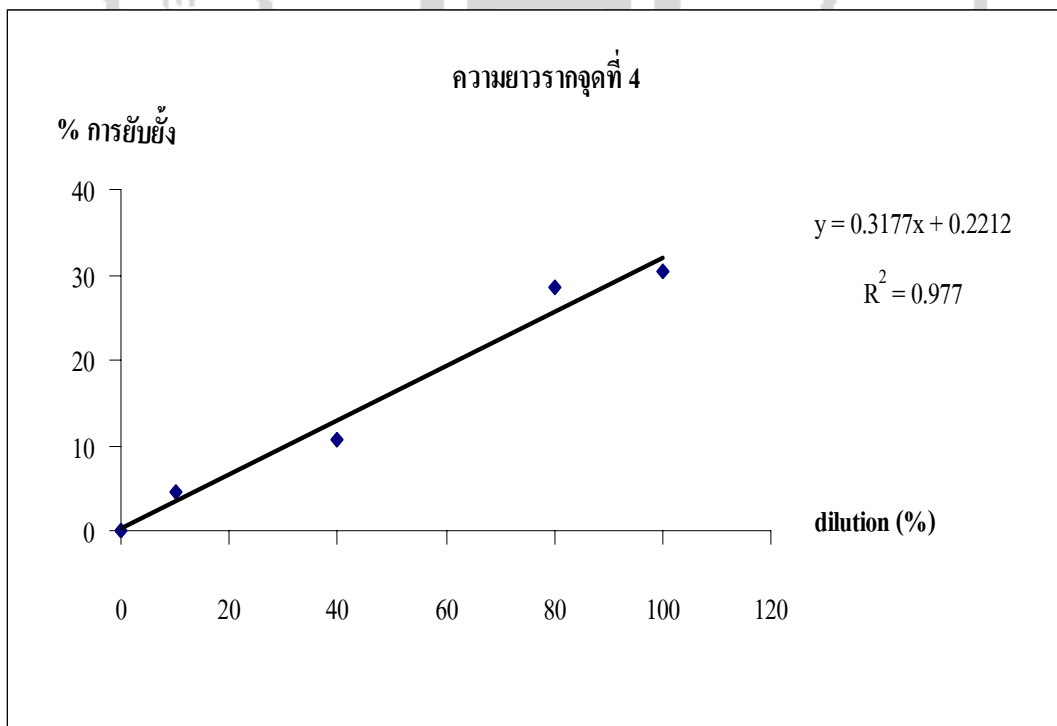
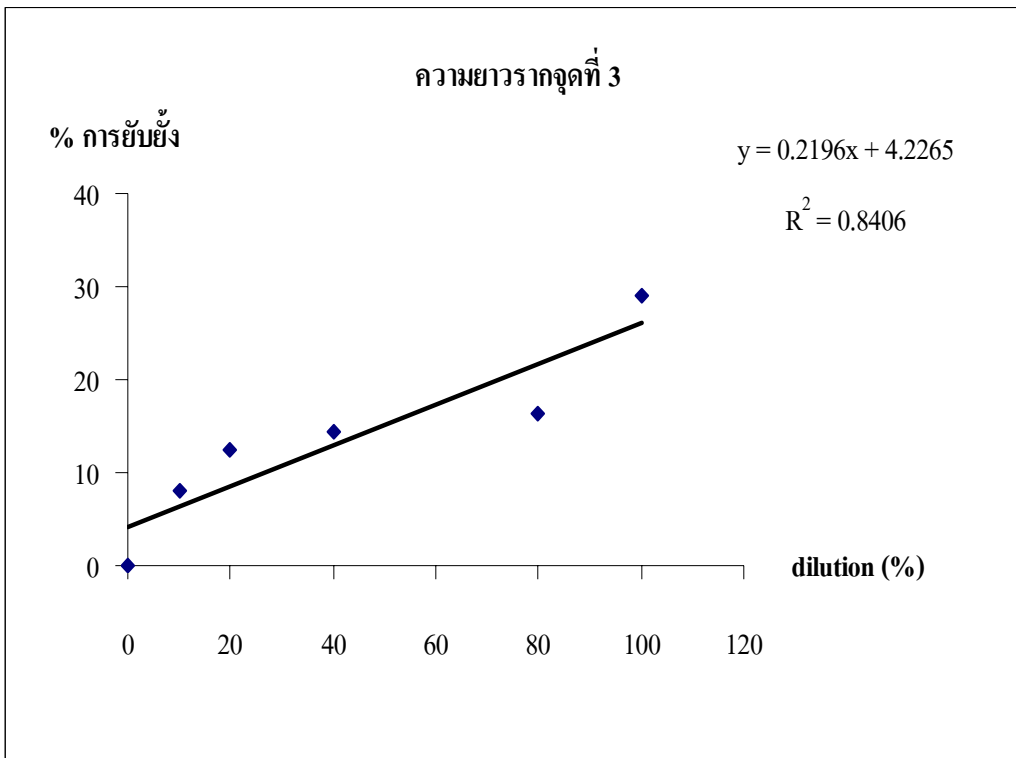
ภาคผนวก ง

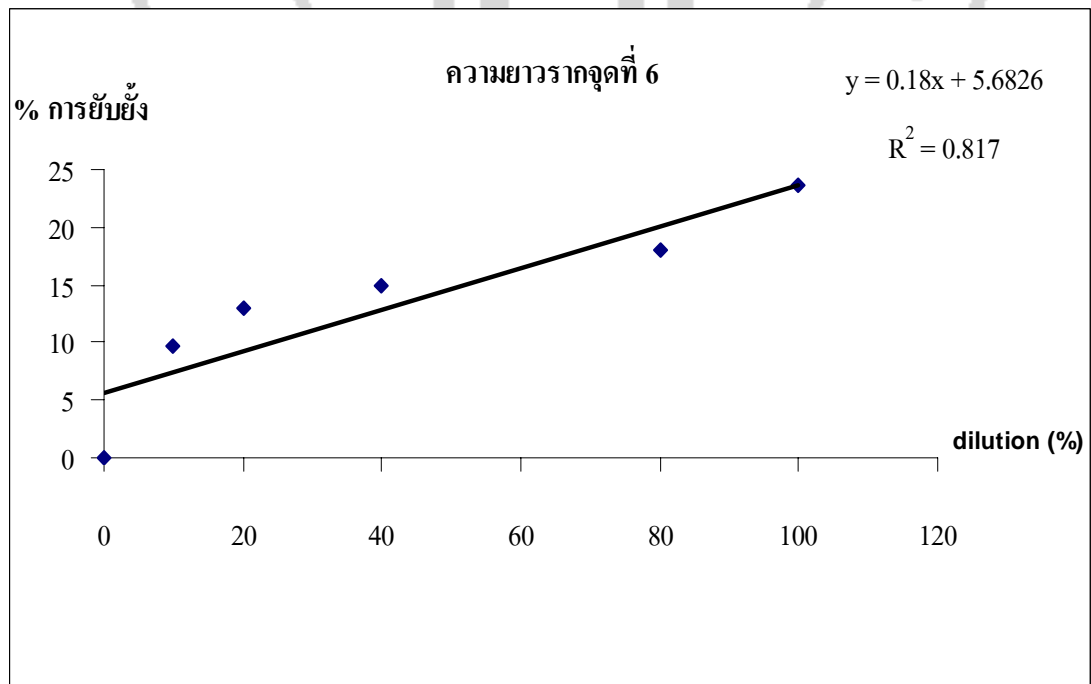
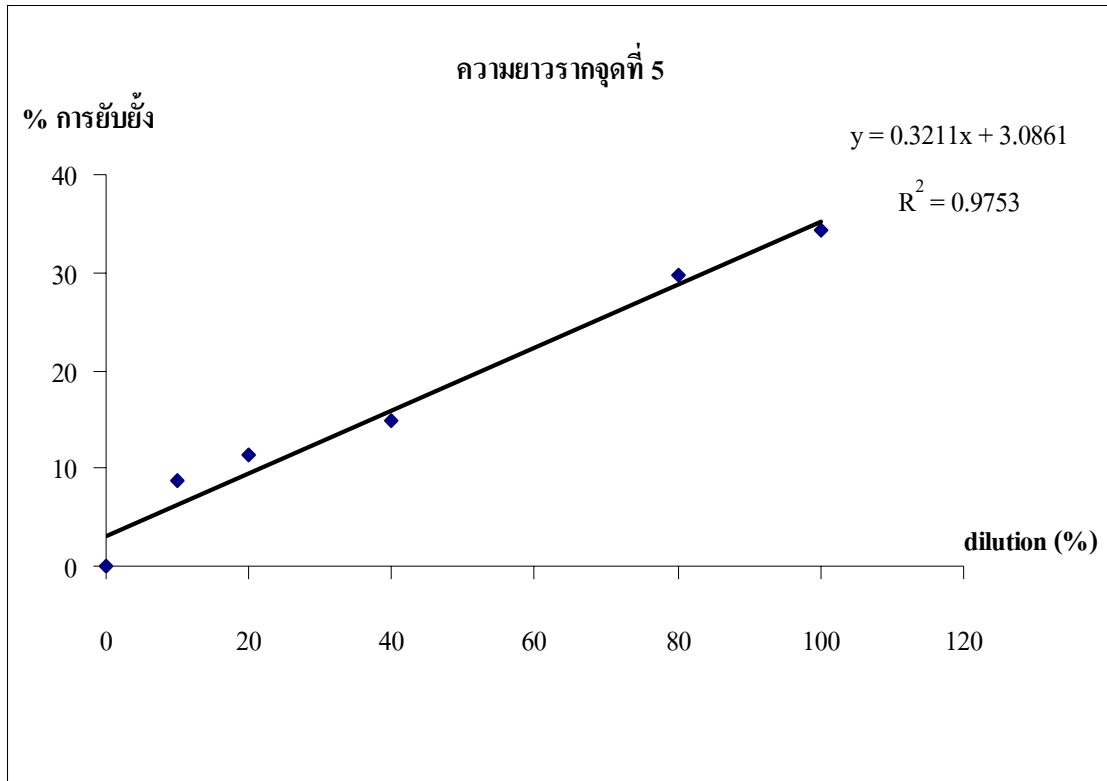
ผลการทดสอบระดับความเป็นพิษเฉียบพลันในน้ำ

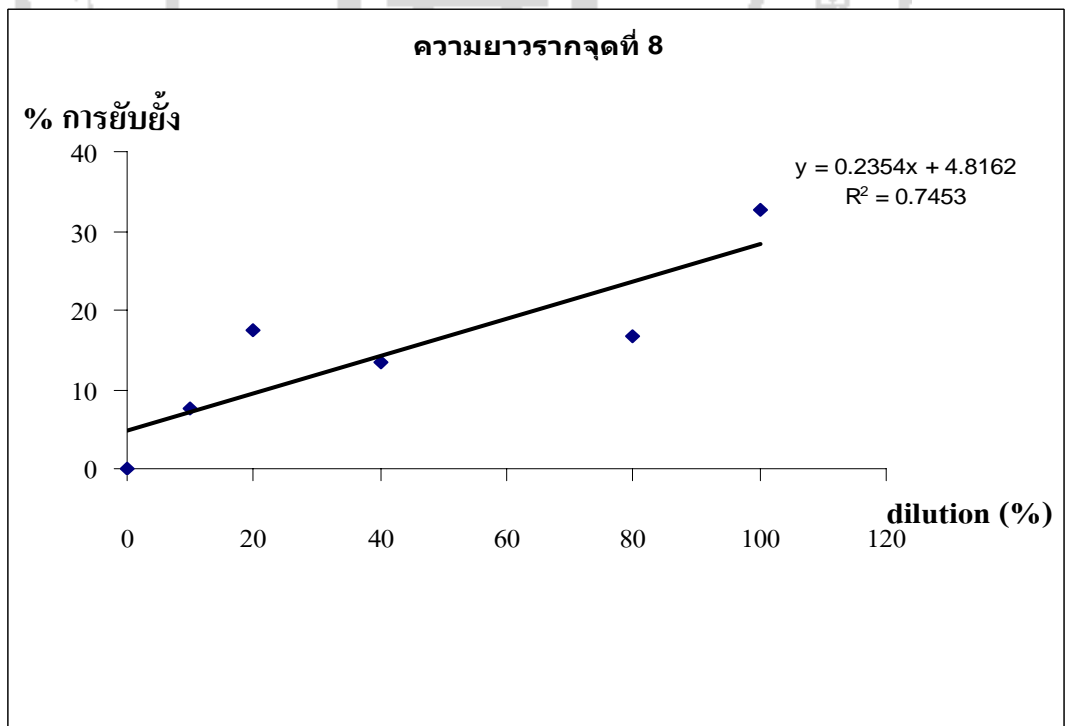
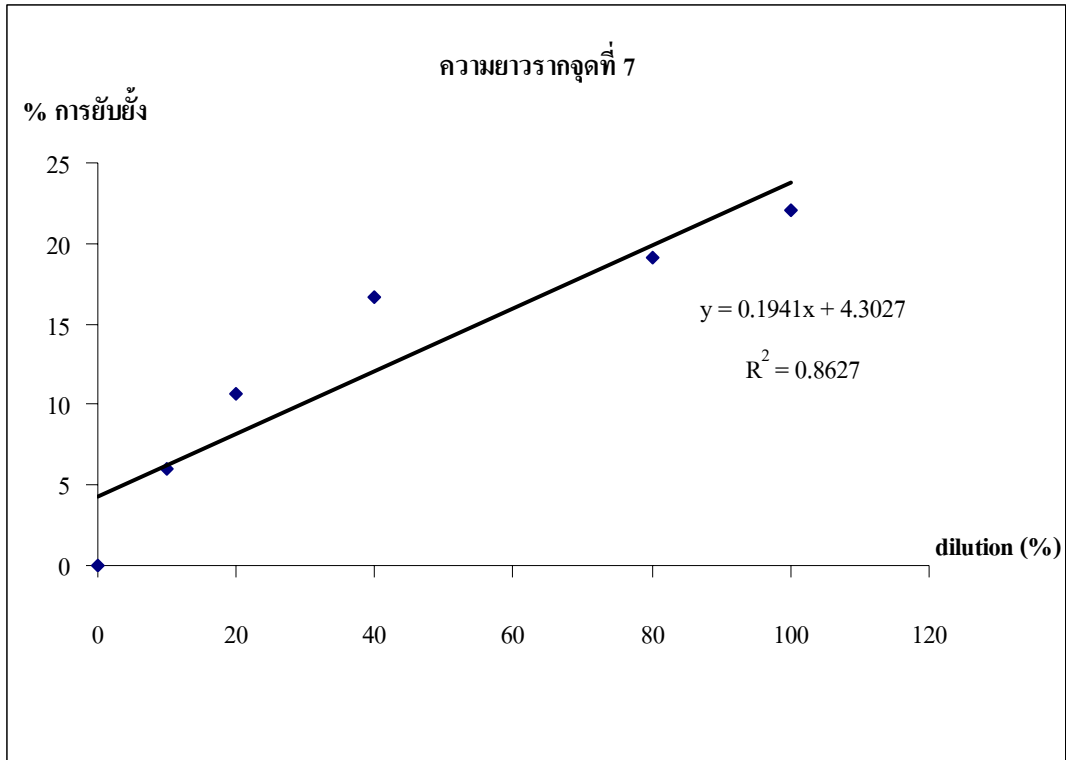
(พิจารณาจากความยวรากรของเมล็ดข้าว)

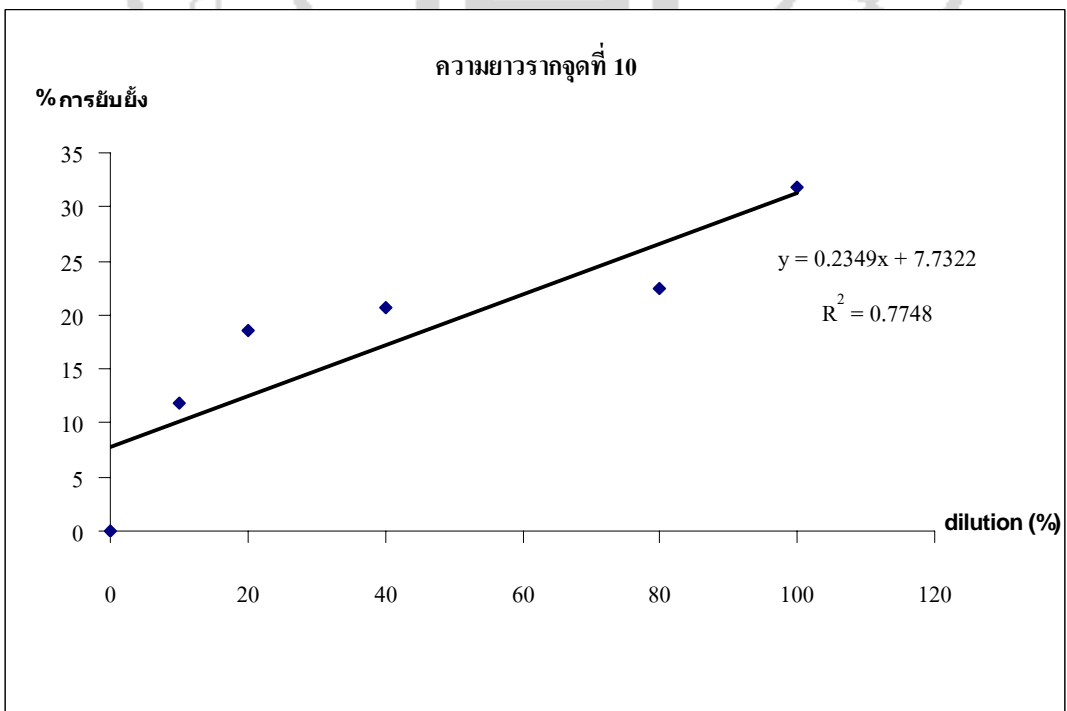
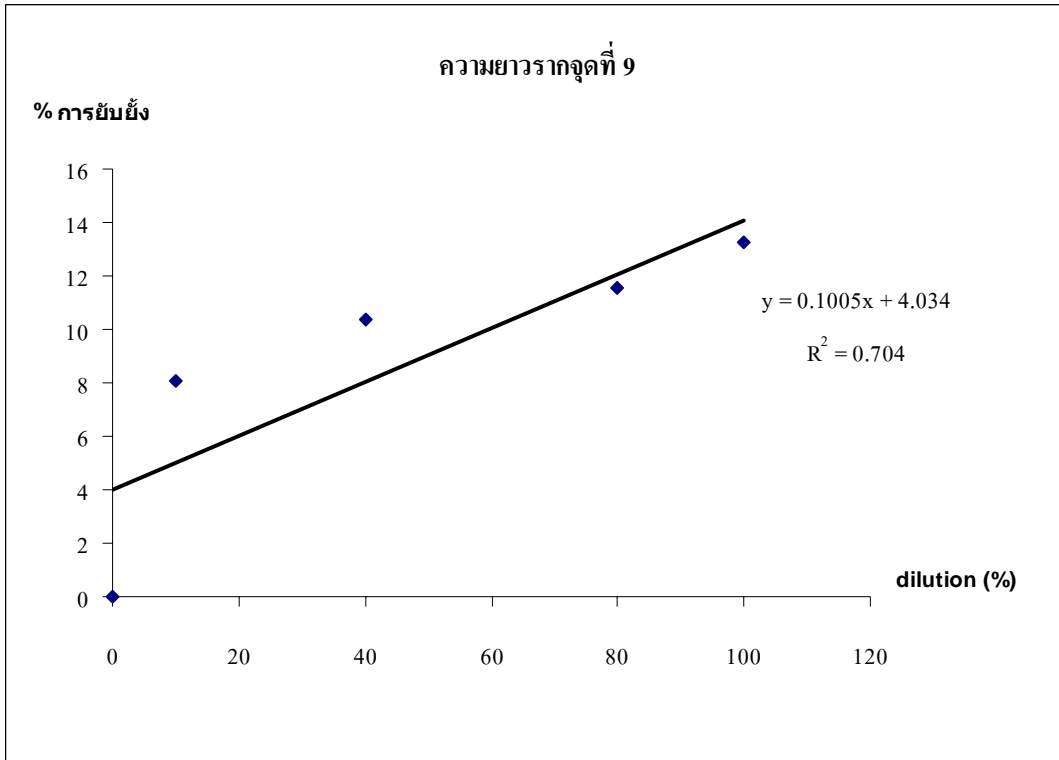

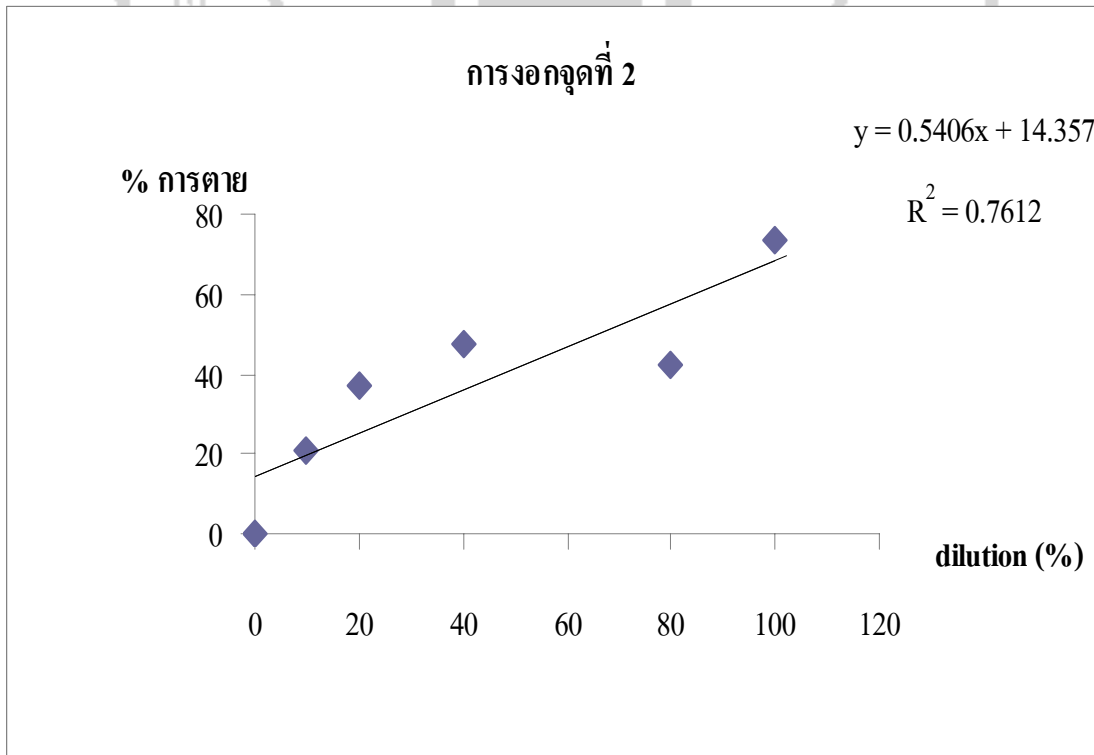
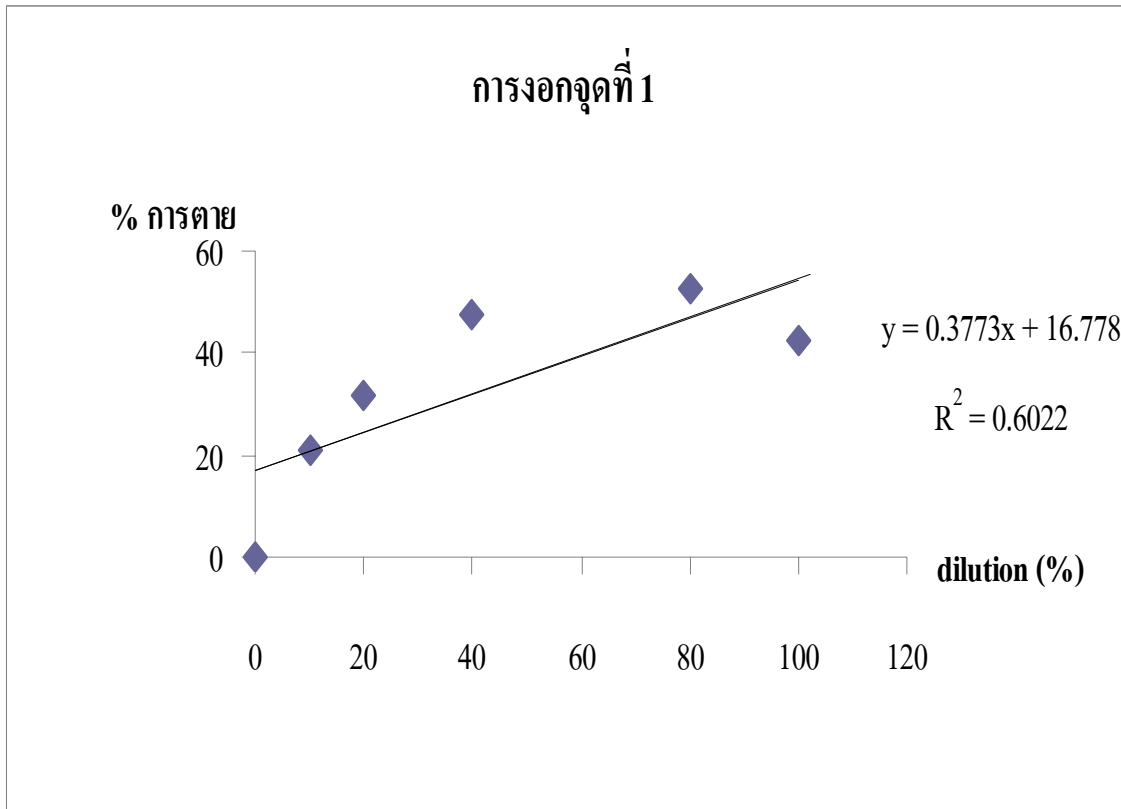

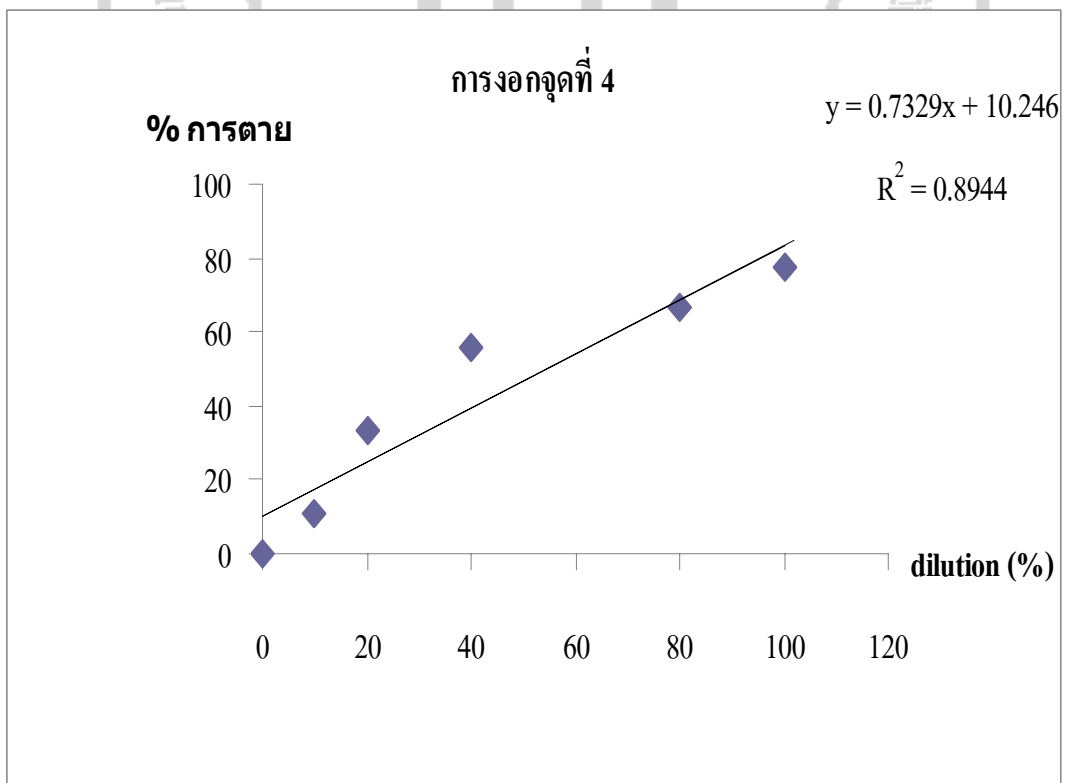
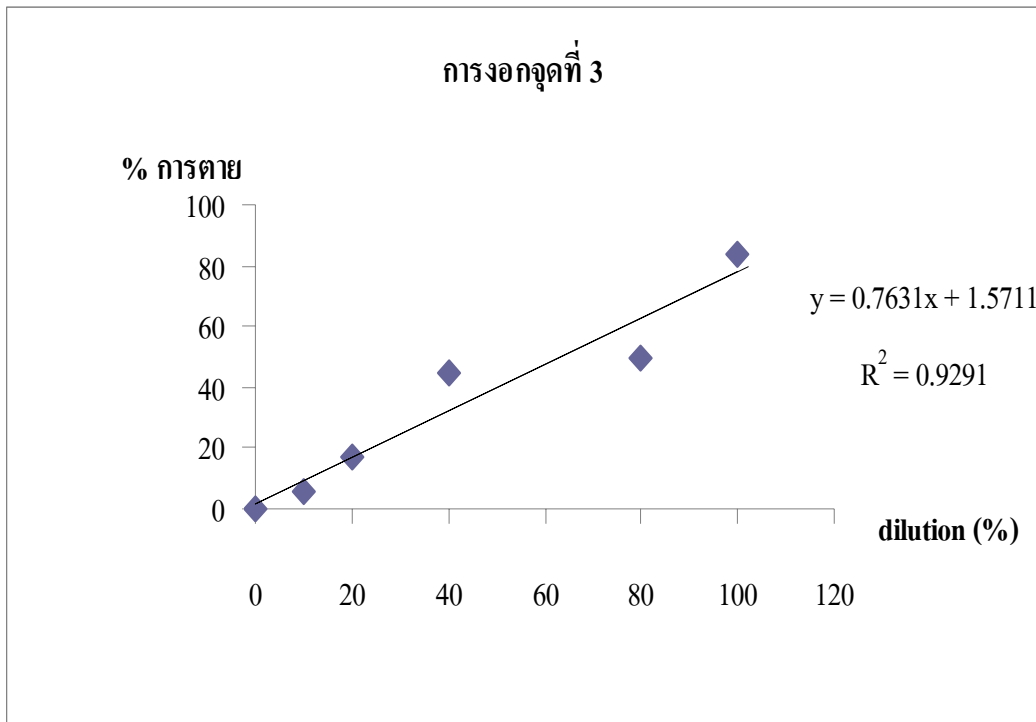
ภาคผนวก จ

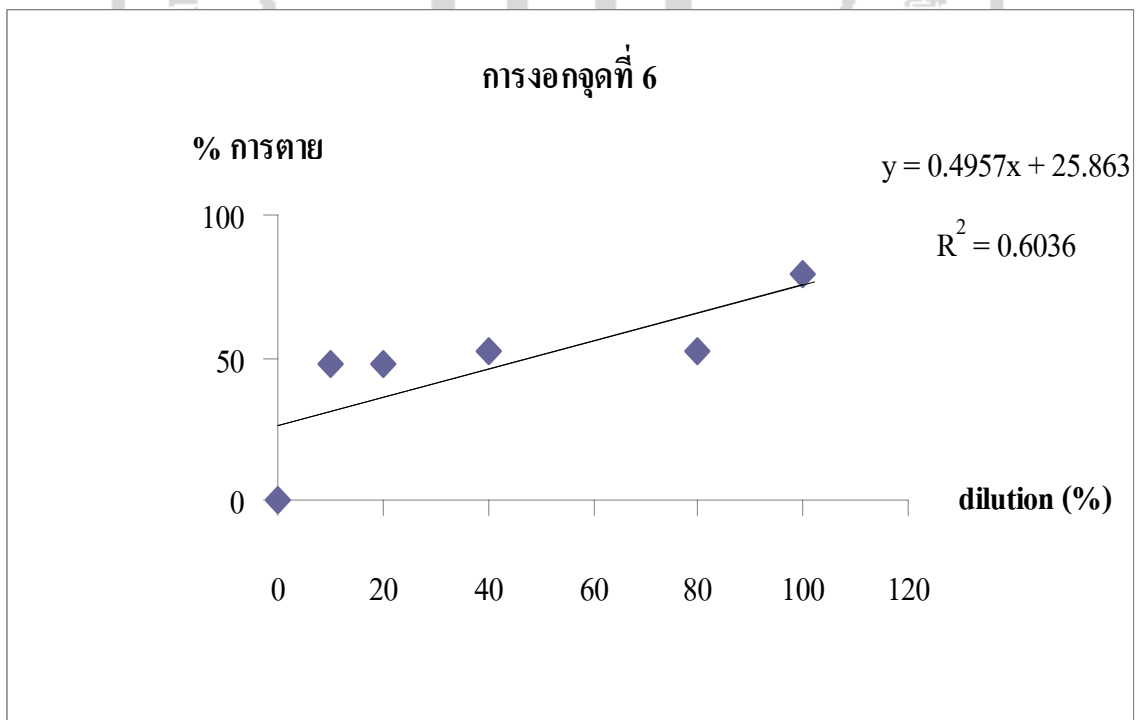
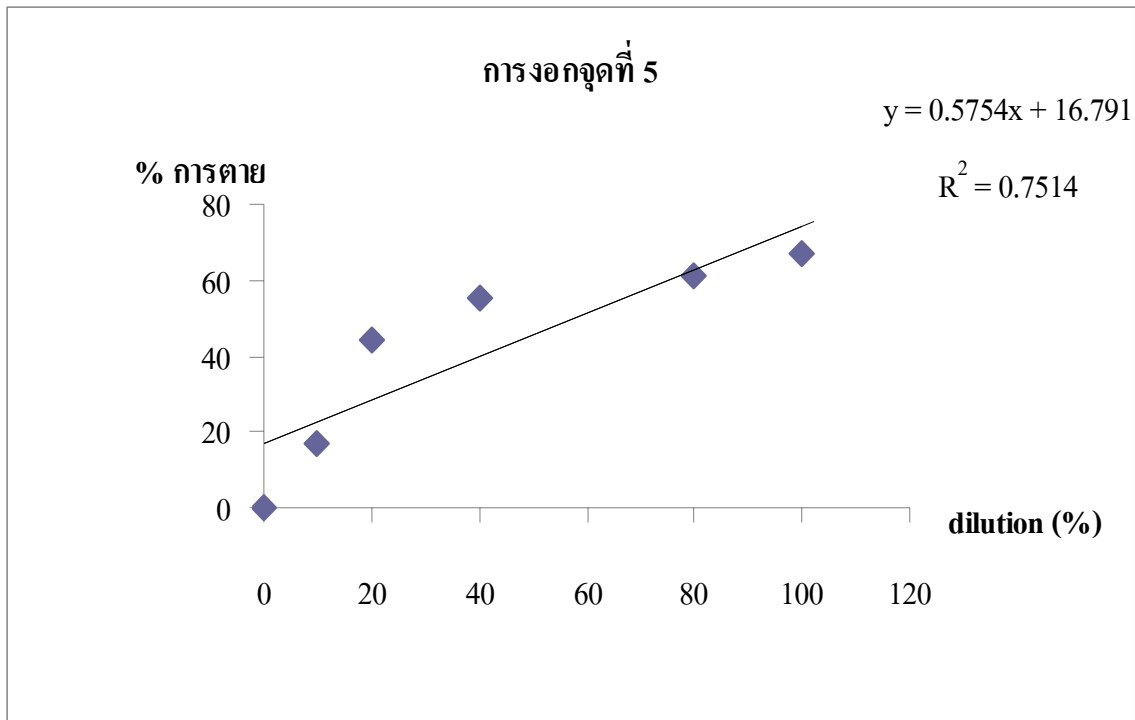
ผลการทดสอบระดับความเป็นพิษเฉียบพลันในตะกอนดิน

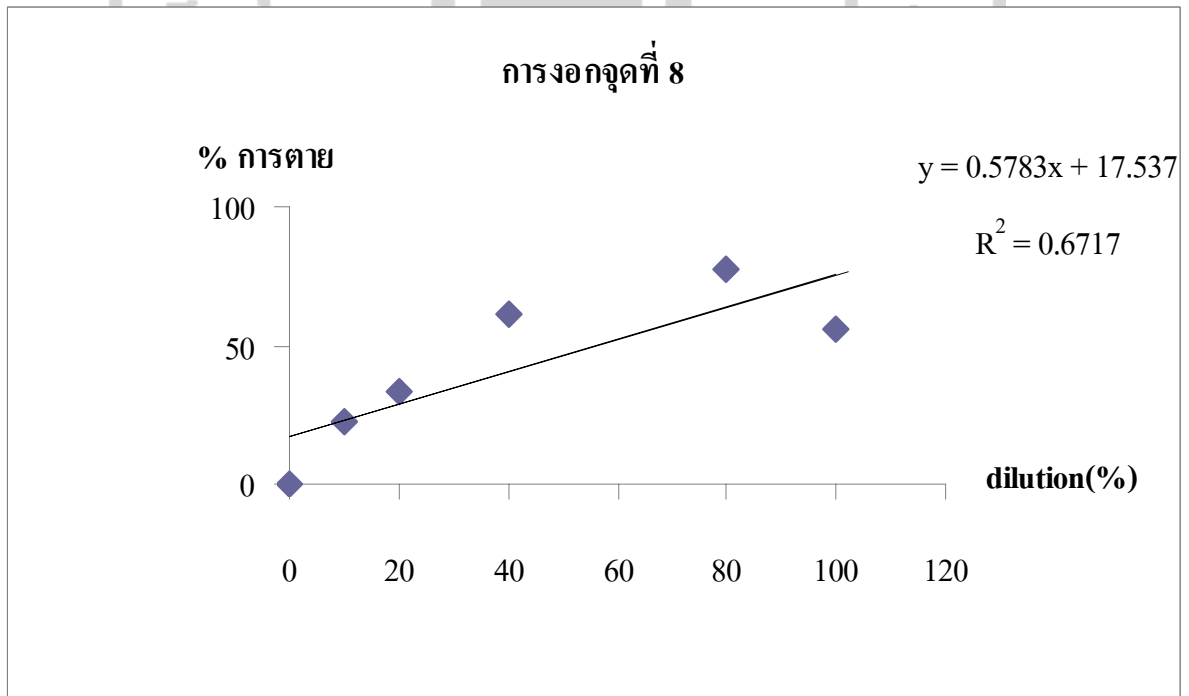
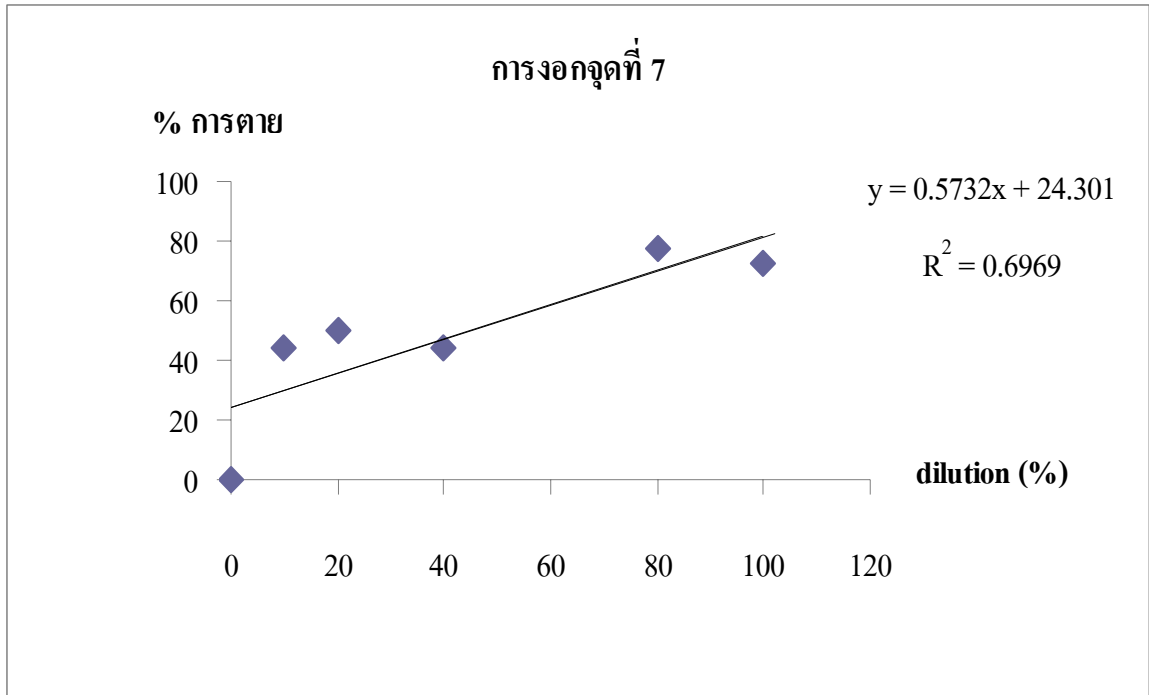
(พิจารณาจากการงอกของเมล็ดข้าว)

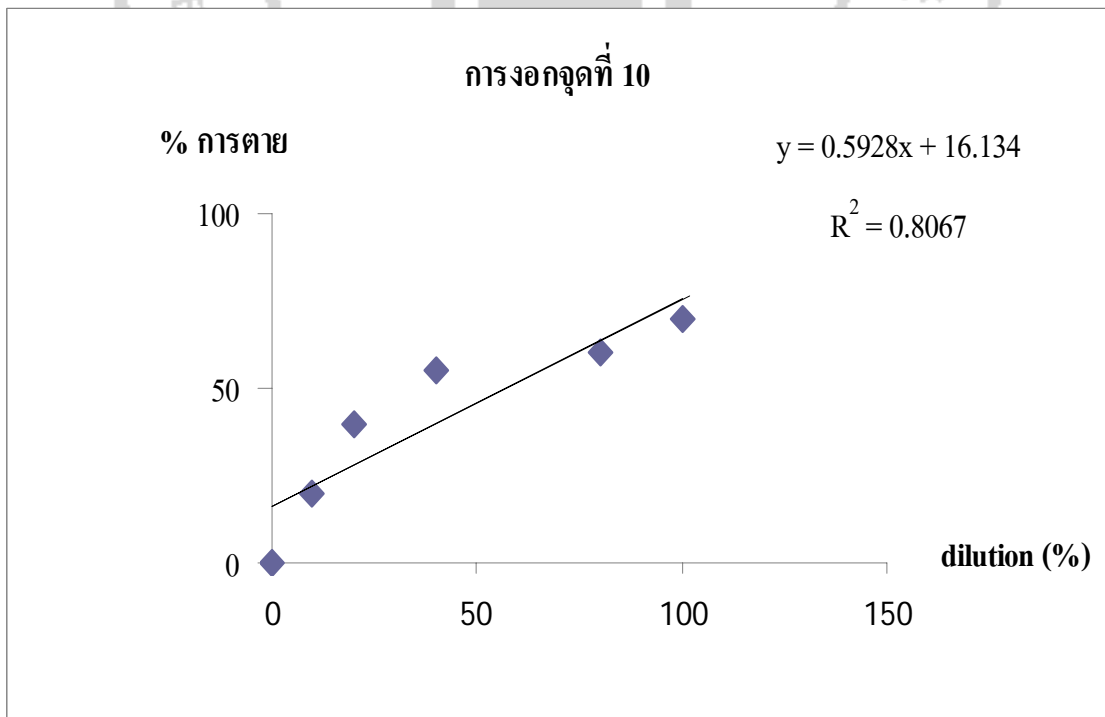
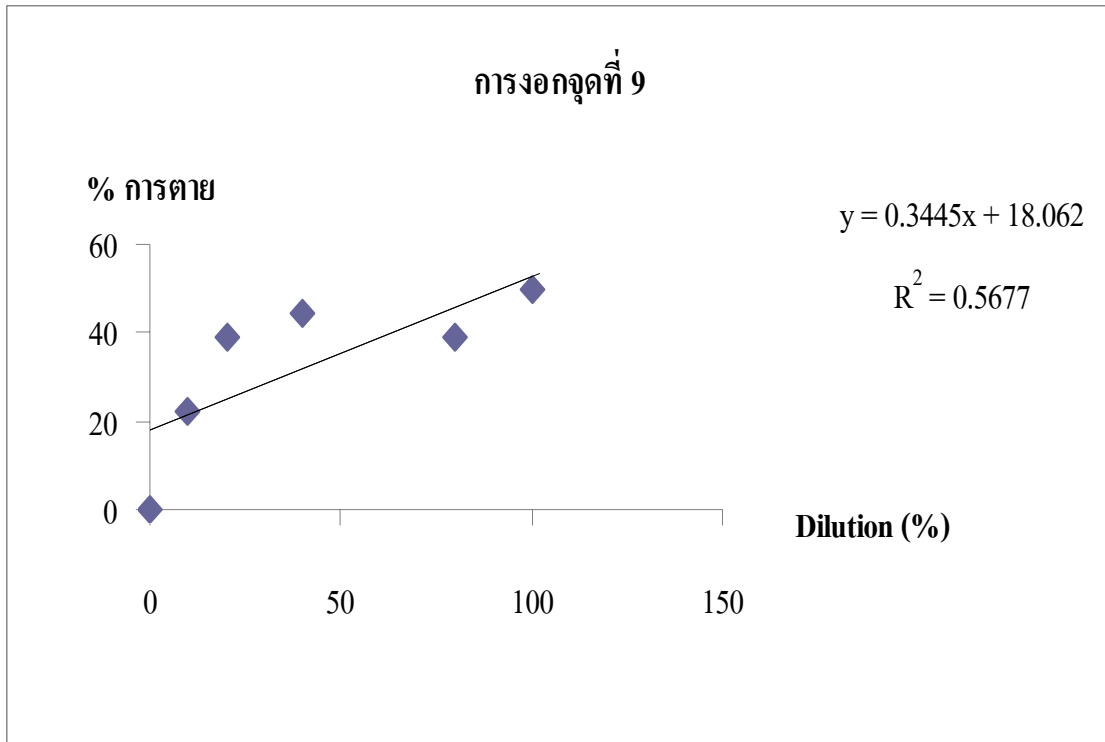

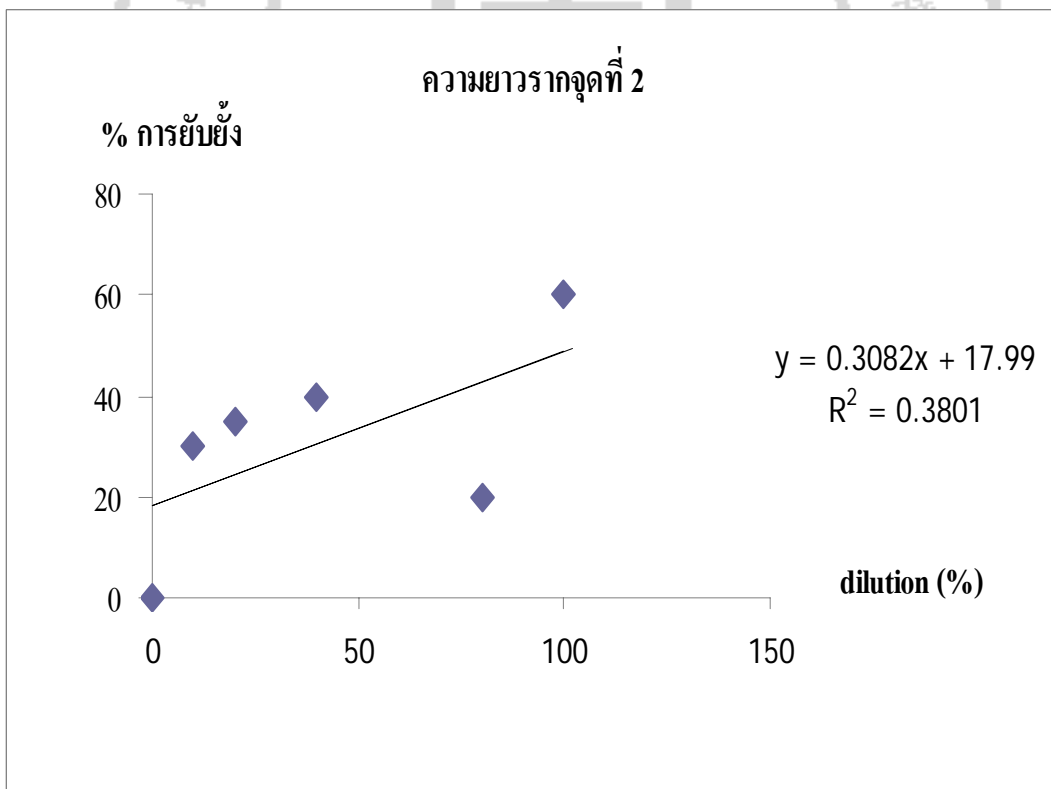
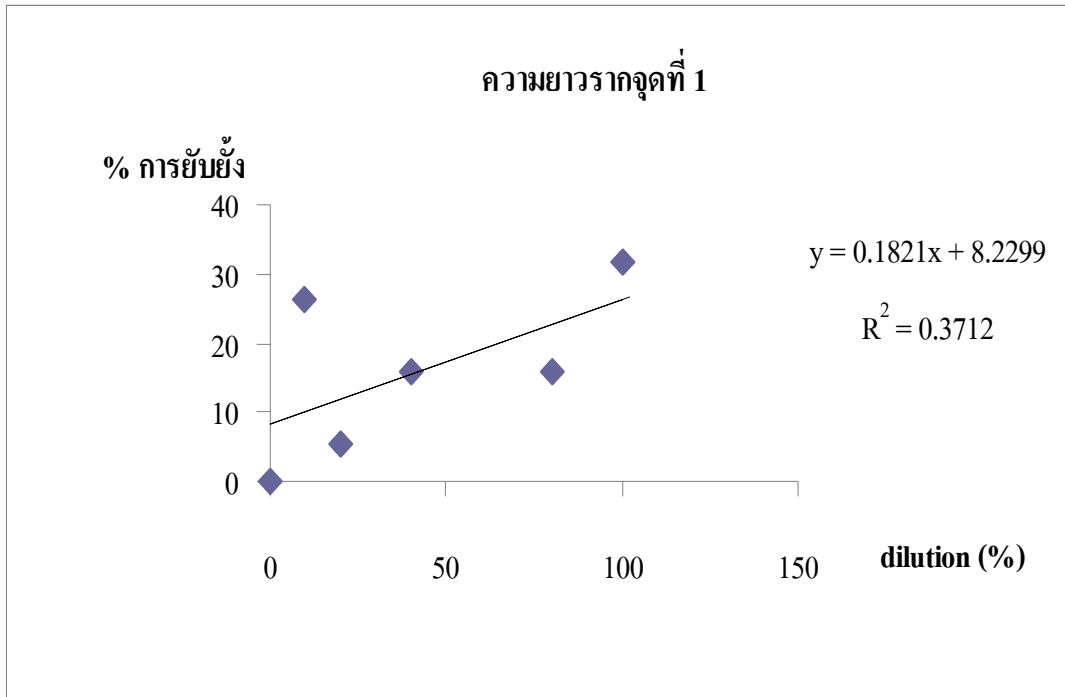

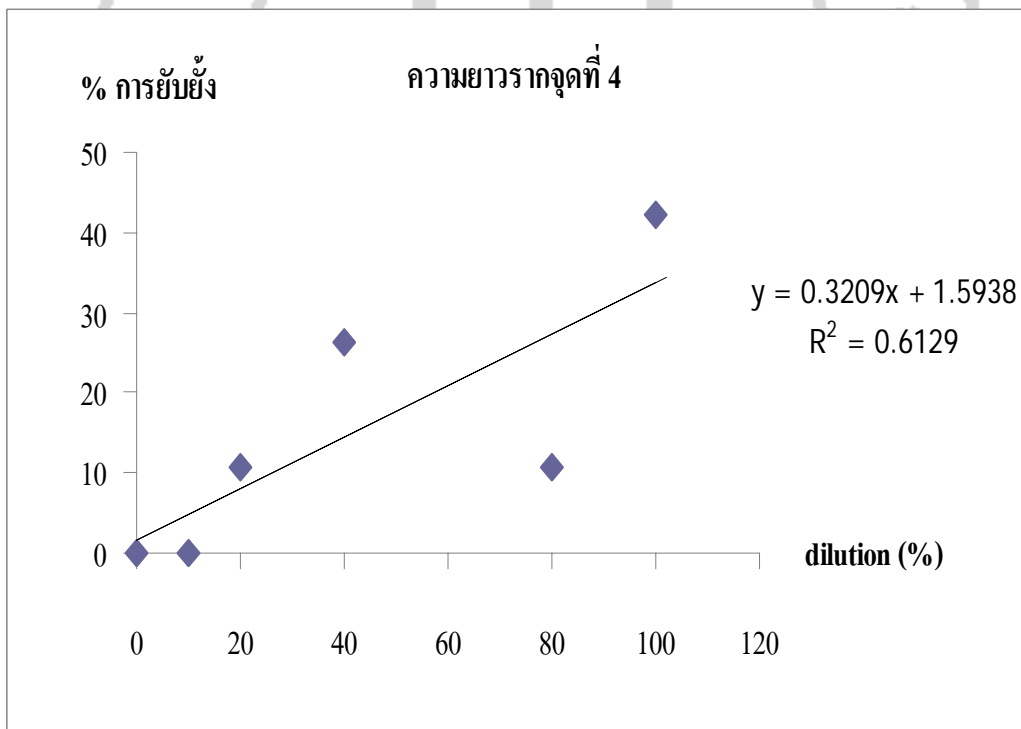
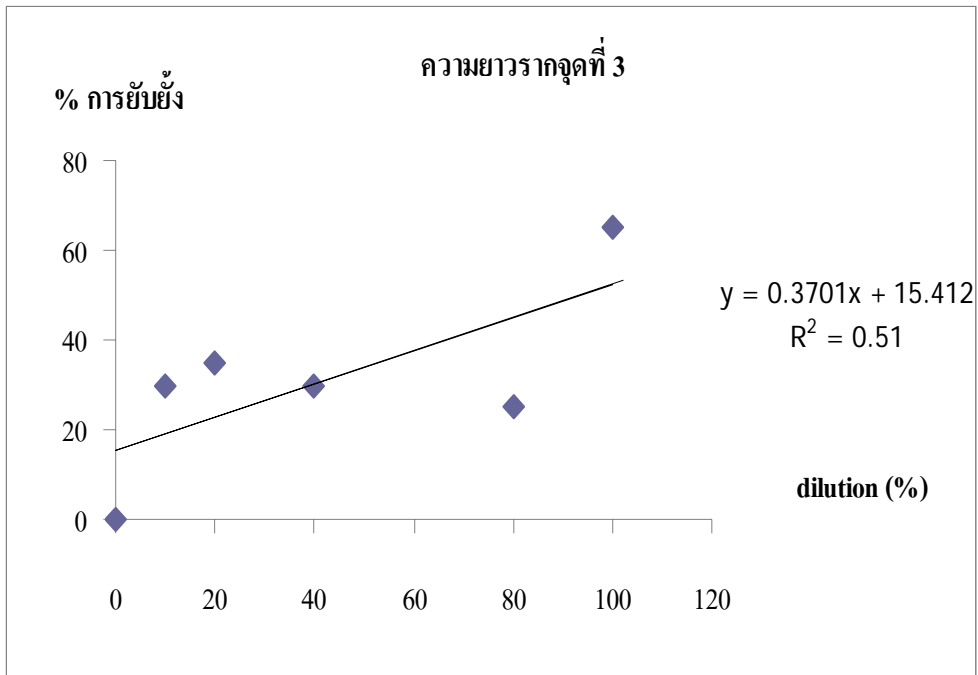
ภาคผนวก ก

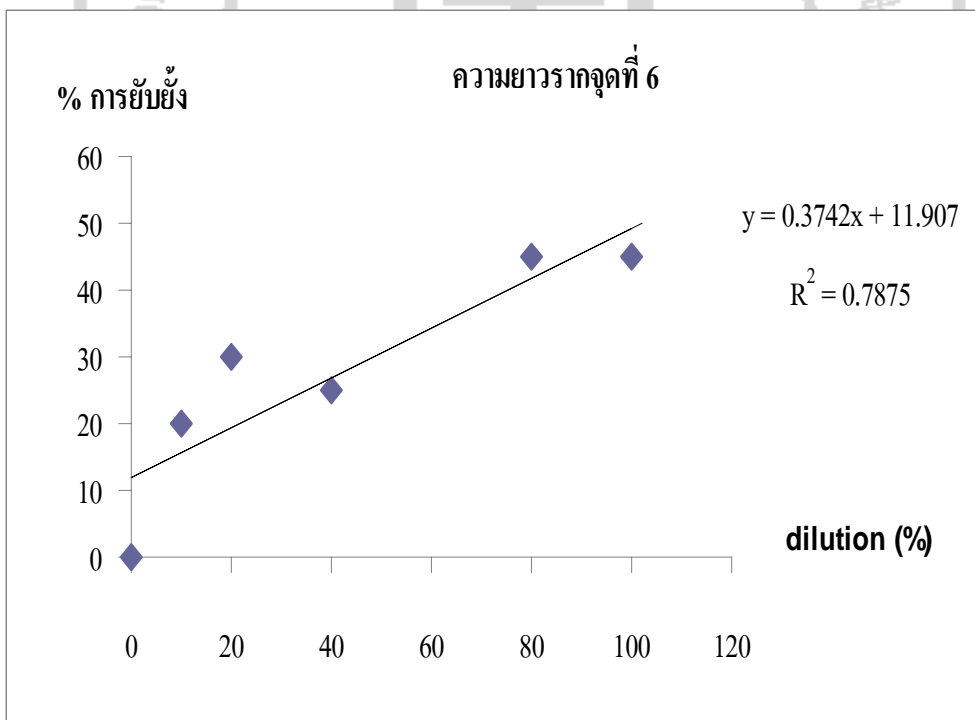
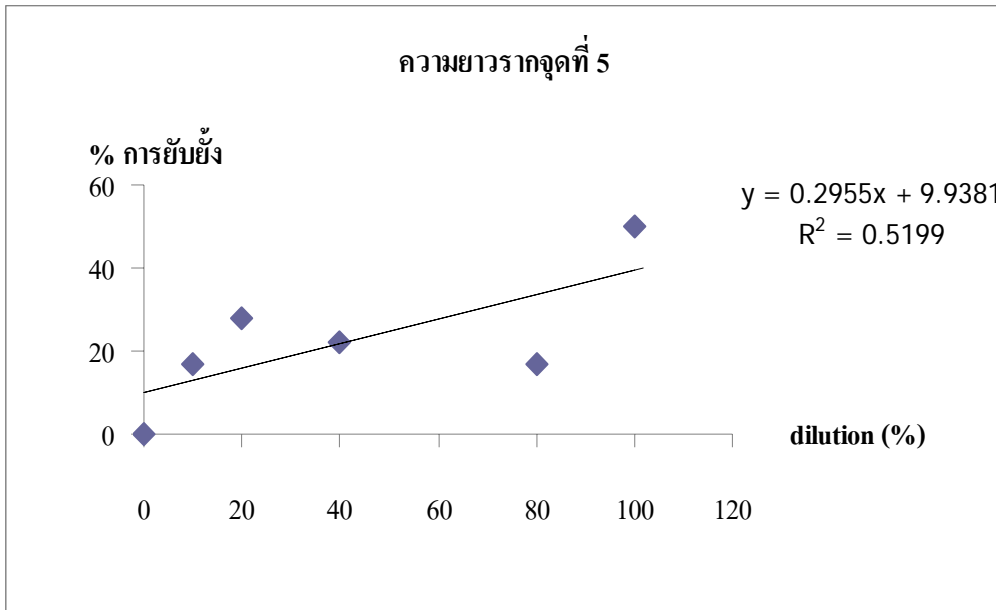
ผลการทดสอบระดับความเป็นพิษเฉียบพลันในตะกอนดิน

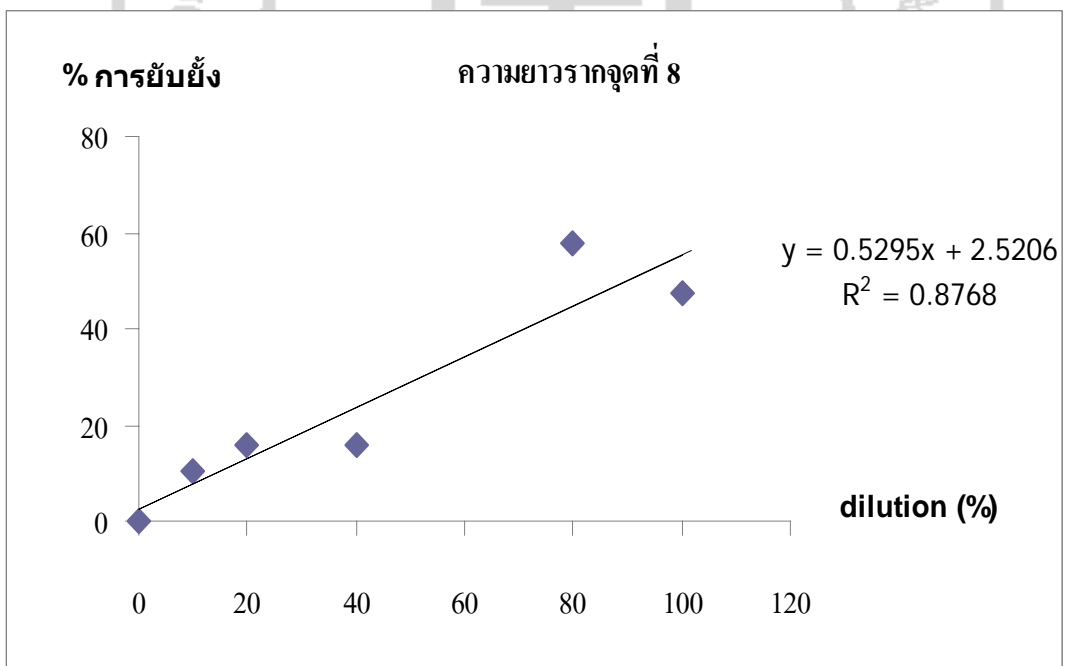
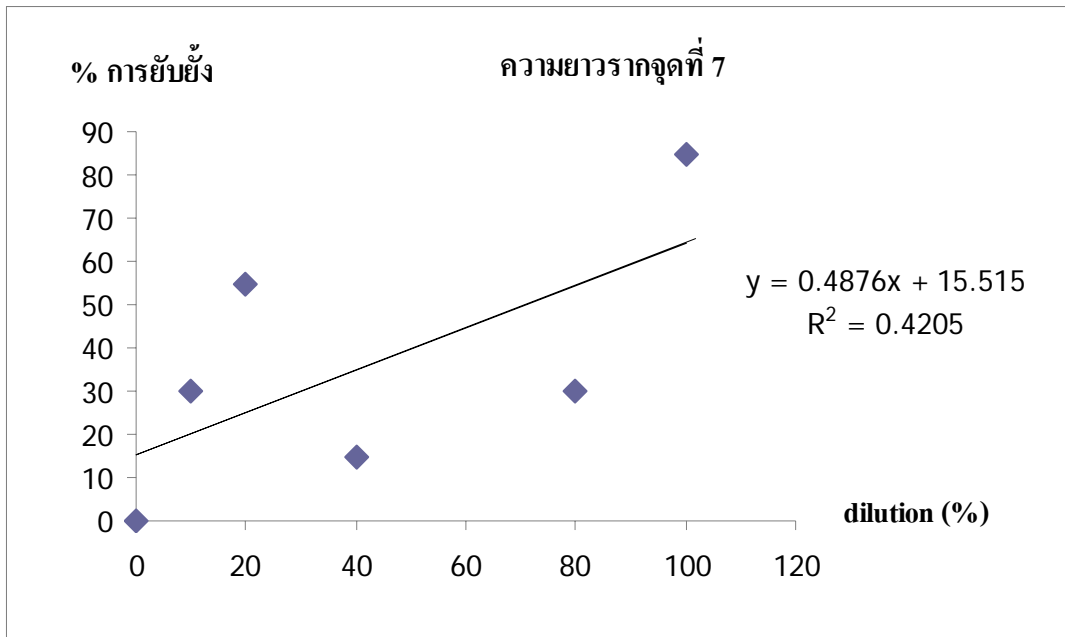
(พิจารณาจากความยวรากของเมล็ดข้าว)

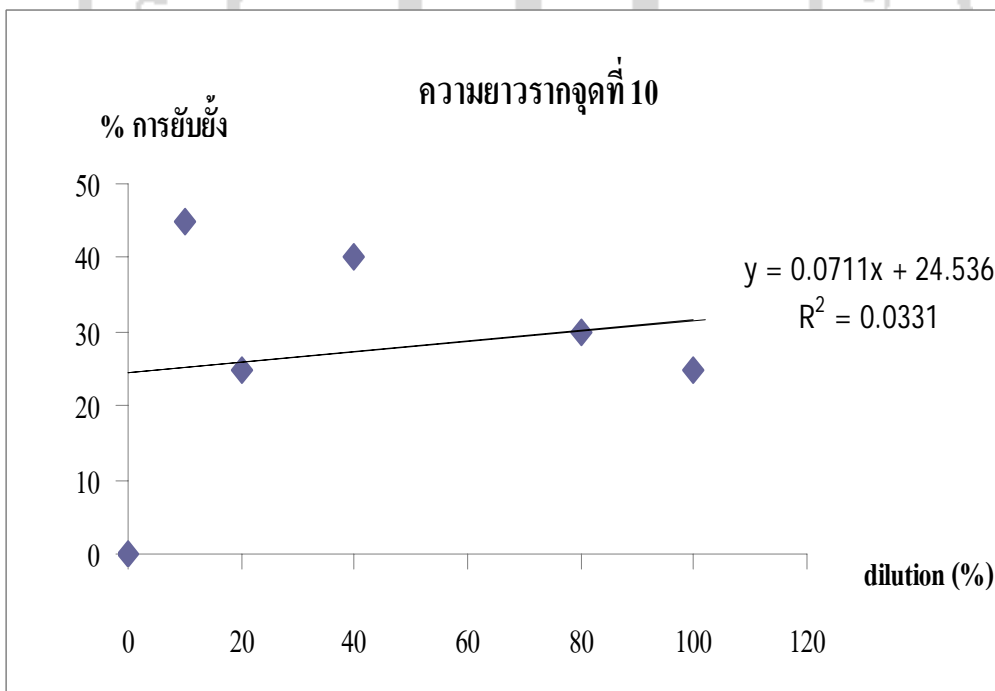
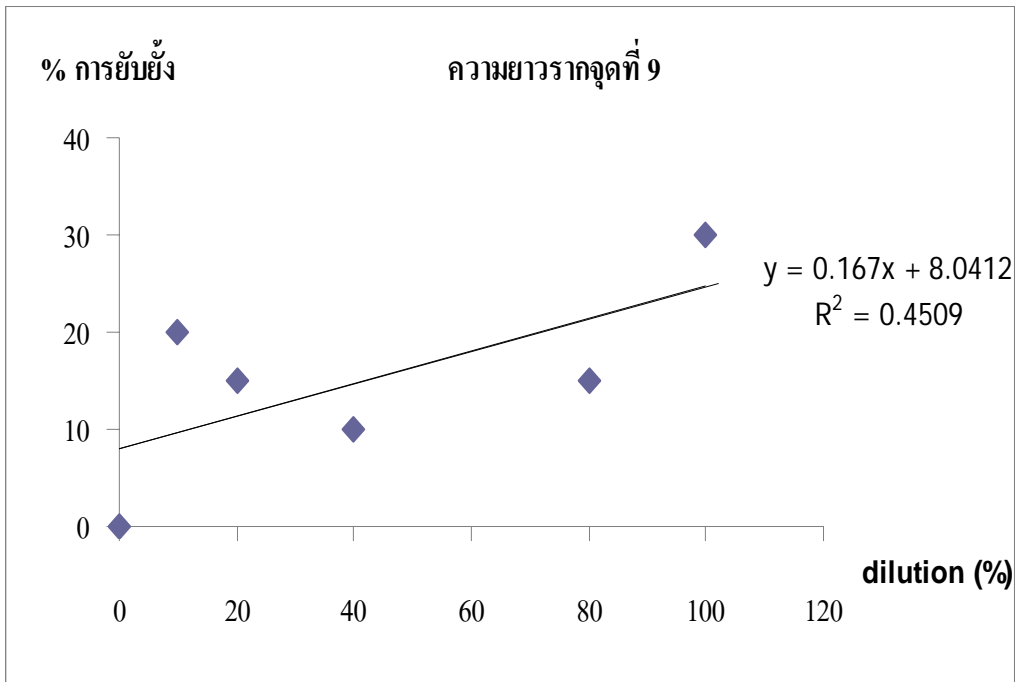

กรอบแนวความคิด

ระบุและยืนยันชนิดของสารพิษและจุดเก็บตัวอย่างจากการสำรวจ
และข้อมูลทุติยภูมิ จำนวน 10 จุดเก็บตัวอย่าง

ทำการทดสอบทางพิษวิทยาในน้ำ
และตะกอนดินด้วยวิธี
AMES test

2.1) ศึกษาคุณภาพน้ำและตะกอนดินนคลองชวดหมัน
สารมลพิษที่คาดการณ์ว่าจะตรวจวัด คือ

- COD
- Heavy metal
- pH
- Conductivity
- Nitrate
- Ammonia
- Total Coliform, Fecal coliform และ *E. Coli*

ทำการทดสอบทางพิษวิทยาในน้ำ
และตะกอนดินด้วยวิธี Seed
germination/root elongation